

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุดรธานี

Skills of school administrators in the 21st century under the area office Udon Thani secondary education

ศรัณย์วัชร มุลตรีแก้ว¹ กิจพิณัฐ อุสาโห²
Sarannwat Mootrekaew¹ Kitpinit Usaho²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี Department of
Educational Administration, Faculty of Educational Administration, Ratchathani university

*Corresponding author's E-mail: saranwat@upr.ac.th¹ Kitpinit.23@gmail.com^{*2}

Received: November 05, 2023

Revised: December 13, 2023

Accepted: January 08, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 237 คน ได้มาโดยสุ่มแบบชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่าย. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90. สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยพบว่า ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านวิสัยทัศน์. ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05. เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลและทักษะด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05. ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความยุติธรรมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ไม่แตกต่างกัน.

คำสำคัญ: ทักษะในศตวรรษที่ 21; ผู้บริหารสถานศึกษา; แนวทางพัฒนาผู้นำ

Abstract

This research article aims to study the level of 21st-century skills of educational administrators. and compare the 21st-century skills of school administrators. Under the jurisdiction of the Udon Thani Secondary Educational Service Area Office The sample group of 237 informants was obtained using stratified random sampling and simple random sampling. The tool used is a 5-level rating scale questionnaire with an IOC between 0.67 and 1.00 and a confidence level of 0.90. Statistics used are frequency, percentage, mean, and standard deviation. and analyze content. The researcher found that the skill levels of educational institution administrators in the 21st century under the Udon Thani Secondary Educational Service Area Office Overall, it is at a high level. There is little distribution. The aspect with the highest average was analytical thinking and creative thinking skills, followed by interpersonal skills. moral skills, ethics, and a code of ethics. And the aspect with the least average value is vision skills. The results of the comparison of the skills of school administrators in the 21st century found that the skills of school administrators in the 21st century, overall and in each aspect, were significantly different at the 0.05 level. communicate technology, digital skills, and vision skills They are significantly different at the 0.05 level. As for human relations skills, justice, moral skills, ethics, and the Code of Ethics, analytical thinking and creative thinking skills are not different.

Keywords: 21st century skills; school administrator; leadership development guideline

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในศตวรรษที่ 21 เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงการเปลี่ยนแปลง คือ ความเป็นจริงของสังคมใหม่ที่มีปัญหาท้าทายสำหรับผู้บริหาร (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556. น. 70-75) กล่าวถึงโมเดลภาวะผู้นำทางการศึกษา (Educational leadership model) ซึ่งเป็นโมเดลที่กล่าวถึงเรื่องของ คุณภาพ (Qualities) ความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Lskills) ของผู้นำทางการศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำสถานศึกษาของตนเองเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ E-learning 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ และ 6) พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนา

ทักษะภาวะผู้นำที่เหมาะสมส่งผลให้การปฏิบัติงานของโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการ งานบริหาร บุคคลงานงบประมาณและงานบริหารทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการกระจายอำนาจ และยังส่งผลต่อความสามารถในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, น. 25 -26)

การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะชีวิตและ อาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลง พัฒนาตนเองคิดหา ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตาม หลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ้าดอนกลอย, 2556, น. 6)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกและตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะ บทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เผาพาน. 2559 : 8) คิดหายุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสมเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น และมีทักษะที่เตรียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่นและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งการมีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ นักสร้างพลังและแรงบันดาลใจเชิงบวก การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ มนุษย์สัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม และคิดหาเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการวางแผนการจ้ดระบบระเบียบการกำหนดเป้าหมายเพื่อใช้เวลาอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด (ปีพมา ประทุมสุวรรณ, 2562, น. 16)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มีนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย

เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกต้องอาศัยทักษะภาวะผู้นำ ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน มองเห็นภาพอนาคต และสามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด จากวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเอง (Self-assessment Report) ของแต่ละสถานศึกษา พบว่ากระบวนการบริหารงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ยังขาดการพัฒนากระบวนการและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา ขาดการนำเสนอและเผยแพร่ ข้อมูลเพื่อการบริหาร การบริการ การประชาสัมพันธ์ และการดำเนินการสร้างเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ให้มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา อันเป็นการชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารยังขาดภาวะผู้นำที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การนำแผนการปฏิบัติประจำปีสู่การปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี, 2565, น. 52)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

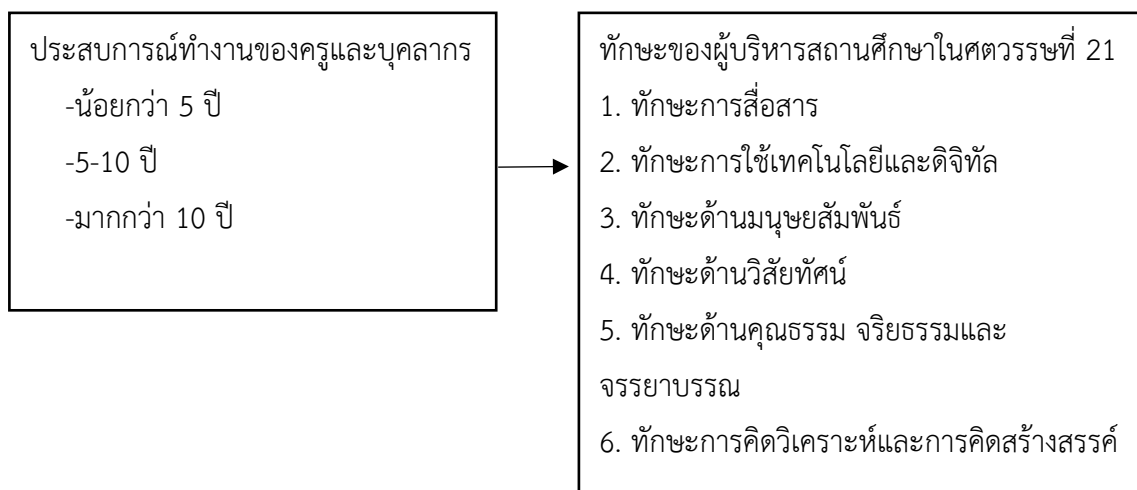
1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของ Katz (1995), Maxwell (2009), แพรดาว สนองฝัน (2557), ศศิตา เพลินจิต (2558), ชัยยนต์เพาพาน (2559), คณินนิตย์ กิจวิธิ (2560), ไกรสร เจียมทอง (2561), ดำเนิน เพียรคำ (2561), มณฑาทิพย์นามนุ (2561), วัฒนกร ต่อซอน (2561), บุญส่ง กรุงชาติ (2562), พรพิมล แก้วอุทัย (2563) และ ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) ได้ 6 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ และทักษะการ

คิวิเคราะหและการคิดสร้าสรคจากนั้น นำมาปรับปรยุกตใ้เป็นแนวทางในการสร้ากรอบแนวคิในการวิจย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิการวิจย

วิธีดำเนินการวิจย

การวิจยครั้งนี้เป็นการวิจยเชิงสำรวจ ผู้วิจยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจย คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำนวน 2,732 จำแนกเป็น ครูผู้สอนจำนวน 2,548 คน พนักงานราชการ จำนวน 108 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 76 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจย คือ ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำนวน 338 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Kerjcie & Morgan. (1970, p.608) โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดประชากร จำแนกเป็นครูผู้สอน จำนวน 315 คน พนักงานราชการ จำนวน 13 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 10 และวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจย ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert's scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 121) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำหรับแบบสัมภาษณ์ได้นำผลจากการวิเคราะห์ตามขั้นตอนที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาคำตอบแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี กับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้ 2.1 สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อความคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อ เสนอแนะ 2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อเชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และการใช้ภาษา (Wording) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Index of item objective: IOC) ความครอบคลุมของข้อความคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยให้ค่าความสอดคล้อง ดังนี้ + 1 หมายถึง เห็นด้วย ว่าข้อความคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อความคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อความคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นหาคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 2.4 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป และ 2.5 แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาในลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการโปรแกรม Google form เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับอีเมลล์แบบสอบถามตอบกลับทั้งหมด 95 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121) และ 3) ข้อมูลแนวทางพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี โดยนำข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) พบผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุดรธานี ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ
1	ทักษะด้านการสื่อสาร	4.19	0.43	มาก
2	ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	4.11	0.62	มาก
3	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.30	0.54	มาก
4	ทักษะด้านวิสัยทัศน์	3.93	0.52	มาก
5	ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ	4.29	0.54	มาก
6	ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.31	0.57	มาก
	รวม	4.18	0.57	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{x} = 4.18$, S.D = 0.54) ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.31$, S.D = 0.57) รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.30$, S.D = 0.54) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ($\bar{x} = 4.29$, S.D = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 3.93$, S.D = 0.52)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานีจำแนกประสบการณ์ทำงาน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Anova) ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	แหล่งข้อมูล	ss	df	MS	F	p
1. ทักษะด้านการสื่อสาร	ระหว่างกลุ่ม	4.83	2	2.41	31.75	0.00*
	ภายในกลุ่ม	7.00	92	0.76		
	รวม	11.83	94			
2. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	5.90	2	2.95	20.79	0.00*
	ภายในกลุ่ม	13.05	92	0.14		
	รวม	18.95	94			
3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	0.424	2	0.21	3.60	0.31
	ภายในกลุ่ม	5.40	92	0.06		
	รวม	5.83	94			
4. ทักษะด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	3.96	2	1.96	9.06	0.00*
	ภายในกลุ่ม	19.93	92	0.21		
	รวม	23.85	94			
5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	1.58	0.21
	ภายในกลุ่ม	11.01	92	0.12		
	รวม	11.48	94			
6. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	0.19	1.29	0.27
	ภายในกลุ่ม	13.65	92	0.14		
	รวม	14.03	94			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.98	2	0.99	12.74	0.00*
	ภายในกลุ่ม	7.16	92	0.07		
	รวม	9.14	94			

* $p \leq 0.05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลและทักษะด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความยุติธรรมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ Sheffe

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะในการบริหารงานที่ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำในการดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของแพรวดา สอนงพันธ์ (2557, หน้า 223-224) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-91) ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรศร เจริญทอง (2561, 101-102) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อ

เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาและเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565, หน้า 87-88) ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่เป็น กรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้ 1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการ กระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเจรจาต่อรอง โน้ม น้าวเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางใน การสื่อสารเช่น Website Line Facebook เป็นต้น และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำการ ประชุมนำเสนอ ในที่สาธารณะได้อย่างมีอ้าชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานของสถานศึกษา ไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน ได้ทันเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-91) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ทักษะด้านการสื่อสาร พบว่า มีการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไกรสร เจียมทอง (2561, 101-102) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ด้านการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรดาว สมองผัน (2557, หน้า 223-224) ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ด้านการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและ ดิจิทัล ภาพรวมอยู่ในระดับมีการกระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำ สื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์ สถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีมา ใช้ในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาในระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้บริหาร สถานศึกษาของท่านมีการใช้เทคโนโลยีและการส่งการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-91) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ พบว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ไกรสร เจียมทอง (2561, 101-102) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แพรดาว สมองผัน (2557, หน้า 223-224) ทำวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ในภาพรวมรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก 1.3 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบ และสามารถสร้าง เครือข่ายภายนอกองค์กรผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพุดจูงใจ หรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตาม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในโรงเรียน และให้เป็นกันเองกับบุคลากรทุกระดับหลากหลายสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86 - 91) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 3 พบว่า ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.4 ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์มีการกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกันบุคลากรอย่างเหมาะสม และผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถ และมีการจัดระบบและวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานที่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมหลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-91) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทักษะด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.5 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุน ในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านให้ความเคารพ ศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น มีสัมมาคารวะ รู้จักบุคคลในชุมชน และผู้บริหารสถานศึกษาของท่านปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานและเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา หลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565, หน้า 87 - 88) ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่21ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 1.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาความสามารถนำความคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดที่สร้างสรรค์สามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และผู้บริหารสถานศึกษาของท่านมีความสามารถคิดที่สร้างสรรค์โดยไม่ยึดติดกับหลักการ หรือ ข้อจำกัดเดิม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาของท่านศึกษาค้นคว้า หาความรู้ใหม่ ๆ เสมอหลากหลาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561, หน้า 86-

91) ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า มีทักษะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลและทักษะด้านวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความยุติธรรมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ และทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีข้อค้นพบ ดังนี้ 2.1 ทักษะด้านการสื่อสาร ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุตรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การที่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี มองว่าทักษะการสื่อสารของผู้บริหารน้อยกว่าครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มากกว่า 10 ปี อาจเป็นเพราะครูยังได้รับการสื่อสารและประสานงานกับผู้บริหารโดยตรงน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี จึงมองว่าทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มากเท่ากับผู้มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภาพร รอดไพบูลย์ (2565, หน้า 87-88) ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของทักษะการบริหาร ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว ด้านทักษะการสื่อสารจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 2.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนมีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปี ,5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุตรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณฐกร วรรณวัฒน์ (2564, หน้า 126) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน 2.3 ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 5 ปีและมากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุตรดิตถ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณฐกร วรรณ

วัฒน์ (2564, หน้า 126) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โดยใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือให้ข่าวสารที่ถูกต้อง มีความสามารถในการด้านภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเจรจาต่อรองโน้มน้าว เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อการทำงานร่วมกันเป็นทีมสามารถนำการประชุมนำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้ทันเวลาต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลายนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร อาทิ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก ไลน์ เป็นต้น

1.2 ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาปรับใช้ในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถในการเก็บรักษาข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาไประบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการสั่งการที่รวดเร็วมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีมีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษาได้

1.3 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในโรงเรียนให้ความเป็นกันเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีความจริงใจในการให้คำปรึกษารับฟังและพยายามช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของทุกคน สามารถพุดจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามพบปะสังสรรค์กับบุคลากรและส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กัน สามารถสร้างความร่วมมือกับสังคมโดยรอบ และสามารถสร้างเครือข่ายภายนอกองค์กร

1.4 ทักษะด้านวิสัยทัศน์หมายถึงความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจและเป้าหมายในการทำงาน พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน บริหารงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์มีผลสำเร็จของงานบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์เพื่อให้สถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจร่วมกันกับบุคลากรอย่างเหมาะสม สนับสนุนให้

บุคลากรได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถและมีการจัดระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้ร่วมงานที่ดี

1.5 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วย
ความตรงไปตรงมาปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่นนำหลักการบริหารหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน มีจรรยาบรรณแห่ง
วิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ให้ความเคารพศรัทธาในเกียรติของตนและผู้อื่น ความเป็นผู้นำกล้าหาญในเชิงคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการ
เปลี่ยนแปลงมีสัมมาคารวะรู้จักบุคคลในชุมชน เปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษาและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

1.6 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการ
กระทำหรือการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมายขอบข่ายงานและระบบงาน
ภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ศึกษาค้นคว้า
หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอมีความสามารถคิดสร้างสรรค์โดยไม่ยึดติดกับหลักการหรือข้อจำกัดเดิม และประยุกต์
เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์นำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรม และแก้ไขปัญหาอย่างได้ผลก่อให้เกิดผลดีต่อ
การพัฒนาสถานศึกษา

สรุป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร
สถานศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์
ใหม่ในการบริหารจัดการบูรณาการมาใช้ในการแก้ปัญหา และดำเนินการพัฒนาที่ผสมผสานชัดเจนทั้งเชิง
นโยบายและภาคปฏิบัติมีพฤติกรรมบริหารเชิงรุก เน้นผลงานหรือผลสำเร็จตามเป้าหมายและคุณภาพที่ได้วาง
ไว้รู้จักประสานงานและดึงศักยภาพ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วม สถานศึกษาคือหน่วยงานที่จัด
การศึกษาให้กับผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา
เพื่อพัฒนาให้มีความพร้อมที่จะอยู่ในสังคมแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวกับการ
เปลี่ยนแปลงที่จะมาถึง จึงสรุปทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์ออกมา
ได้ 6 ด้าน ได้แก่

1. ทักษะการสื่อสาร
2. ทักษะการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล
3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
4. ทักษะด้านวิสัยทัศน์
5. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ

6. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลงานของสถานศึกษา ไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้ทันเวลาต่อเนื่องและโดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น เพจ เฟสบุ๊ก และเว็บไซต์ ของสถานศึกษา เป็นต้น

1.2 ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลผู้บริหารควรมีความรู้ และความชำนาญในเรื่องการใช้เทคโนโลยี โปรแกรมหรือเครื่องมือที่มีความทันสมัยมาใช้ในการบริหารงาน มีการคิดค้นหรือสรรหานวัตกรรมในการบริหารจัดการหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

1.3 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้าง ความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในสถานศึกษาตนเองที่บริหารหารอยู่ และให้ความเป็นกันเองกับบุคลากรทุกระดับ

1.4 ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มองเห็นภาพในอนาคต ช่องทางหรือโอกาสที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ กำหนดเป้าหมายและเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมาย ซึ่งผู้บริหารต้องทำการฝึกฝนจากการวิเคราะห์เป็นหลัก

1.5 ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานและเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

1.6 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แยกแยะหรือเชื่อมโยงสิ่งความสัมพันธ์ของต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ควรมีกระบวนการทำงานที่แปลกใหม่ คิดค้นวิธีการที่จะทำให้งานสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพรวมถึงมีวิธีการคิดนอกกรอบ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1. ศึกษาปัจจัยด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา กระบวนการการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2.2 การศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 ของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี ระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- คะนิงนิตย์ กิจวิสิ. (2560). การศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย กาฬสินธุ์, 1(1), 304-306.
- ณัฐกร วรรณวัฒน์ และ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตบางขุนเทียน เครือข่ายที่ 71 กรุงเทพมหานคร. *Journal of Roi Kaensarn Academi*.
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และ ตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิภาพร รอดไพบูลย์. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว. หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรพิมล แก้วอุทัย. (2563). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ตามทัศนะของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- แพรวดาว สอนองพันธ์. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, จังหวัดขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษากรณีทัศนะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21.

กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์.

วัฒนากร ต่อซอน. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1. (ค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ กาญจนบุรี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. 2565 ก., ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
ปีการศึกษา 2565. (อุดรธานี: กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานฯ). อุดรธานี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียม
ความพร้อมศตวรรษที่ 21 กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

Katz, R. L. (1974). Skill of an Effective Administrator. Harvard Business Review, 5(3), 90-102.

